

ЕКСТРЕМАЛЬНЕ ЛІТО 2010 РОКУ ТА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ НА МАЙБУТНЄ

Новотарська А.С., студентка; Тюленєва В.О., доцент

За останнє тисячоліття клімат характеризувався невеликими змінами в порівнянні із змінами, які мали місце при льодовикових та між льодовикових епохах. Але загальне уявлення про клімат останнього тисячоліття показує більш теплі (VIII – XII ст.) або більш холодні періоди (XIII – XIX ст.). Сьогодні наука ще не може однозначно пояснити причини формування тривалих змін клімату в бік потепління або похолодання, сухості або зволоження. Всі причини, які викликають кліматичні зміни, поділяють на зовнішні (сонячне випромінювання та його варіації, зміна параметрів земної орбіти під впливом сонця і планет, припливні сили тощо) та внутрішні (сейсмічні та вулканічні явища).

Приблизно з середини XX століття вчені стали пов'язувати зміни клімату з антропогенними причинами, тобто через збільшення вмісту парникових газів, зменшення озону, ізоляція поверхневих океанічних вод внаслідок нафтового забруднення від атмосфери, погіршення стану земної поверхні та зміни її альбедо.

Останні роки, коли загальний тренд температури повітря неухильно зростає, робиться багато прогнозів подальшого збільшення температур (прогнозується до 2050 року зростання середньої глобальної річної температури до 4 – 6°C).

Останній рік – 2010 був унікальним за показниками температури повітря та кількості опадів. Над районами Центральної Росії сформувався потужний антициклон, який охоплював також майже усю Україну і який визначив надзвичайно жарку погоду влітку, зокрема у серпні. Цим літом був перевершений максимум температури повітря в Україні (Луганська обл. +42°C, 12.08.10 р.). В Сумах 4.08.10 р. зафіксований максимум склав +39,5°C. В той же час у південній півкулі (Аргентина, Бразилія) зафіксовані морози до – 14°C.

Загальні тенденції в температурному режимі показують, що «пікові» роки випадають один раз на сім років. Середня річна температура за період з 1946 по останні роки стабільно підвищувалася з 6 до 7,4°C, і до 2000 р. це відбувалося за рахунок теплих зим. В останні десять років температури теплого періоду теж «виходять» за рамки середніх, тому метеорологи прогнозують, що до 2020 р. середньорічна температура зростатиме до 8°C.

Тому, стратегія України повинна змінитися у бік зрошувального землеробства, сіяння озимих культур та економного витрачання запасів вологи шляхом зменшення площі водосховищ та їх поглиблення. Особливої уваги в цей період заслуговують лісові масиви та подальше насадження посухостійких порід.